

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2025-0171

(mr. M.E.J. Bracco Gartner, voorzitter en mr. R.A.F. Coenraad, secretaris)

Datum uitspraak	26 februari 2025
Klacht van	De consument
Tegen	SRLEV N.V., h.o.d.n. Zwitserleven, gevestigd te Alkmaar, verder te noemen de pensioenuitvoerder
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

Pensioenverzekering. Lifecycles. Horizon Beleggen. Zorgplicht pensioenuitvoerder in het kader van prudent beleggen. Onder controle brengen van het renterisico en het streven naar een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering. De commissie heeft, op basis van de beschikbare informatie en documentatie, geen reden om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd dan wel op andere wijze tekort is geschoten. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) het verweerschrift van de pensioenuitvoerder met als bijlage het geldende pensioenreglement; 3) de repliek van de consument en 4) de dupliek van de pensioenuitvoerder.
- 1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een digitale hoorzitting op dinsdag 21 januari 2025. De consument nam deel aan de hoorzitting, vergezeld door de heer [naam1], een oud-collega. Namens de pensioenuitvoerder namen deel: de heer mr. [naam 2], jurist en de heer [naam 3], product markt manager.
- 1.3 De consument en de pensioenuitvoerder hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument heeft deelgenomen aan de pensioenregeling van zijn voormalig werkgever. Deze regeling is op basis van een beschikbare premie, welke in fondsen wordt belegd om een pensioenkapitaal op te bouwen.

- 2.2 De consument constateert dat in de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022 het voor hem belegde pensioenkapitaal is gedaald van een bedrag van € 164.793,91 naar € 138.028,12.
- 2.3 De consument heeft tekst en uitleg gevraagd aan de pensioenuitvoerder over de substantiële waardedaling van zijn pensioenkapitaal. Deze vragen zijn in de optiek van de consument onvoldoende beantwoord, waarna hij zich tot Kifid heeft gewend.

De klacht en vordering

- 2.4 De consument stelt zich op het standpunt dat de pensioenuitvoerder zeer onzorgvuldig heeft gehandeld door zijn pensioenkapitaal niet tijdig veilig te stellen. Hierdoor is het kapitaal in korte tijd met tienduizenden euro's gedaald. Met het antwoord dat de pensioenuitvoerder als doelstelling heeft om – in het kader van een prudente lifecycle – in de jaren voorafgaand aan de pensioendatum het te verwachten aan te kopen pensioen zoveel als mogelijk te stabiliseren gaat de consument niet akkoord, omdat hij in de veronderstelling was dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder erop is gericht om naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal te streven. Bovendien is hij in een veel te laat stadium over deze doelstelling is geïnformeerd zodat hem de kans is ontnomen om zijn beleggersprofiel tijdig aan te passen. Daarbij komt dat in de optiek van de consument de door de pensioenuitvoerder gehanteerde rentematching-methodiek geenszins het gewenste effect heeft. De consument is van mening dat een compensatie voor het geleden verlies op de beleggingen op zijn plaats is. Zijn schade schat hij op bijna € 46.000,-.

Het verweer

- 2.5 De pensioenuitvoerder heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Het oordeel van de commissie

- 3.1 De commissie is van oordeel dat de klacht van de consument niet slaagt en zij licht haar oordeel hierna toe.

Wat is de hoofdvraag?

- 3.2 De commissie moet de vraag beantwoorden of de pensioenuitvoerder de op hem rustende zorgplicht heeft geschonden door bij de toepassing van de lifecycle uit te gaan van het principe om in de jaren voorafgaand aan de pensionering van de consument niet (meer) te streven naar een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal, maar naar het zoveel als mogelijk stabiliseren van de te verwachten aan de kopen pensioenaanspraak.

Beoordelingskader

- 3.3 Allereerst merkt de commissie op, net zoals al in eerdere uitspraken (onder andere 2024-0560, 2024-0859 en 2024-1031), dat het een feit van algemene bekendheid is dat aan beleggen risico's verbonden zijn. Dat het in deze zaak om het pensioen van de consument gaat, doet hier niets aan af. De consument had dan ook moeten of kunnen onderkennen dat de waarde van de beleggingen aan koersschommelingen onderhevig is en dat dit kan leiden tot een hoger dan wel lager pensioenkapitaal op de einddatum van de premie-overeenkomst.
- 3.4 De pensioenregeling van de consument is een zogenoemde beschikbare premieregeling, waarbij de pensioenpremies, in de regel gevormd door zowel de inleg van de werknemer (de eigen bijdrage) als die van de werkgever, gestort worden op een beleggingsrekening die in beheer is gegeven bij de pensioenuitvoerder. Op basis van artikel 52a van de Pensioenwet is de pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid. De pensioenuitvoerder is gehouden om een beleggingsbeleid te voeren dat in overeenstemming is met de prudent-person regel op grond van artikel 135 van de Pensioenwet. Artikel 135 Pensioenwet bepaalt onder meer dat de waarden worden belegd in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. In lagere regelgeving is uitgewerkt waar het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder aan moet voldoen. Artikel 14a lid 2 van het Besluit uitvoering Pensioenwet en de Wet verplichte beroepspensioenregeling bepalen dat de pensioenuitvoerder de waarden belegt op een wijze die past bij de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen. Artikel 14d lid 2 van dit besluit bepaalt dat de pensioenuitvoerder het beleggingsbeleid in de opbouwfase van het pensioen baseert op een vaste of variabele pensioenuitkering.
- 3.5 De pensioenuitvoerder heeft bij verweer aangevoerd dat een overeenkomst met de werkgever van de consument is afgesloten waarin de aanwijzingen zijn vastgelegd voor het te voeren beheer over de op de beleggingsrekening gestorte bedragen. Hierbij is het gebruikelijk dat het beleggings- en het renterisico, binnen de afgesproken risicoprofielen, vanaf geruime tijd voor de pensioendatum stap voor stap worden verminderd. Ondanks het feit dat het renterisico verlaagd wordt, door het aanpassen van de duration ofwel de rentegevoeligheid van de beleggingen, kan als gevolg van (rente) marktontwikkelingen nog steeds een positief of negatief effect op de waarde van de beleggingen ontstaan. Dit effect beïnvloedt de hoogte van de uitkeringen die op de pensioendatum voor het alsdan opgebouwde kapitaal aangekocht kunnen worden. De rentegevoeligheid van het opgebouwde pensioenkapitaal zal op de pensioendatum ongeveer gelijk moeten zijn aan de inkoopfactor waartegen de uitkering wordt aangekocht. Dit beleggingsbeleid is ingegeven door de wettelijke regels.
- 3.6 Tijdens de hoorzitting is uitvoerig stilgestaan bij het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder en de werking van de zogeheten rentematching-methodiek.

- 3.7 Het gaat om uitermate ingewikkelde materie, waardoor het volstrekt begrijpelijk is dat het voor de consument lastig te beoordelen is of de pensioenuitvoerder iets te verwijten valt. Een substantiële daling van zijn pensioenkapitaal relatief vlak voor de pensioendatum is gevoelsmatig ook moeilijk te aanvaarden.
- 3.8 De vragen van de commissie, maar ook die van de consument, zijn tijdens de hoorzitting door de pensioenuitvoerder beantwoord waardoor meer inzicht is verkregen in de beweegredenen van zijn beleggingsbeleid in het kader van een prudente lifecycle. Het verloop hiervan is getest door middel van een Asset Liability Management studie onder een veelvoud van scenario's, waaronder renteschokken. Doordat het renterisico geleidelijk wordt afgebouwd kan een rentestijging gunstig zijn voor (gewezen) deelnemers die tegen de pensioendatum aanzitten. De hoogte van de aan te kopen pensioenen is namelijk niet alleen afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal, maar (juist) ook van de op dat moment geldende aankooptarieven, die gekoppeld zijn aan de rente.
- 3.9 Voor zover de consument stelt dat een substantiële waardevermindering in de laatste fase van zijn deelnemerschap, voorafgaand aan de pensionering, niet voor mag komen en de pensioenuitvoerder de beleggingsrisico's onvoldoende heeft beheerst of onvoldoende rekening heeft gehouden met de belangen van de consument, merkt de commissie op dat het beleggingsbeleid van de pensioenuitvoerder de consument juist beschermt tegen de ontwikkelingen op de rentemarkt. Dit doet de pensioenuitvoerder door met name het renterisico – zo veel als mogelijk – onder controle te brengen, waardoor een zo stabiel mogelijke pensioenuitkering wordt bewerkstelligd. Het beleggingsrisico wordt, conform de Pensioenwet en in lijn met de zorgplicht, afgebouwd naarmate de pensioendatum van de consument nadert. De actuarieel adviseur van de commissie heeft aan de hand van de beschikbare informatie over de ontwikkeling van de beleggingswaarde en het te verwachten aan te kopen ouderdomspensioen geconstateerd dat de rentematching-methodiek van de pensioenuitvoerder, in tegenstelling tot hetgeen de consument stelt, wel degelijk een positieve impact heeft. Ondanks de sterke schommelingen in de beleggingswaarde zijn de op de pensioendatum naar verwachting aan te kopen aanspraken redelijk stabiel. De Commissie van Beroep heeft bovendien in haar uitspraak van 19 januari 2024 (2024-0005) bevestigd dat de prudent-person regel meebrengt dat het renterisico in het zicht van de pensioendatum moet worden afgedekt.
- 3.10 Het standpunt van de consument dat de pensioenuitvoerder zich moet concentreren op het realiseren van een zo hoog mogelijk pensioenkapitaal in plaats van een stabiele pensioenuitkering, vindt geen steun in de Pensioenwet of onderliggende wetgeving. De Pensioenwet bepaalt nu juist dat de uitvoerder in het beleggingsbeleid zich moet richten op een (zo hoog mogelijke) pensioenuitkering. De lifecycle systematiek, die de pensioenuitvoerder hanteert, vloeit daarmee voort uit de wettelijke eisen ter bescherming van pensioendeelnemers.

Door de pensioenuitvoerder na te komen informatieverplichtingen

- 3.11 De commissie stelt vast dat de pensioenuitvoerder op dit punt aan zijn wettelijke informatie verplichtingen heeft voldaan door niet alleen jaarlijks aan de consument de uniforme pensioenoverzichten te sturen, maar ook de relevante informatie door middel van de inrichting van de portal en de periodieke rapportages over de beleggingen. Van een tekortkoming in de informatievoorziening is dan ook geen sprake. Overigens erkent de pensioenuitvoerder dat de wijze waarop zijn processen zijn ingevuld achteraf gezien altijd beter kan, waarbij de signalen van de deelnemers die de pensioenuitvoerder ontvangt zo veel als mogelijk worden meegenomen in de periodieke upgrade van de systemen.

Conclusie

- 3.12 De slotsom is dat de commissie op basis van de beschikbare informatie en documentatie geen reden heeft om aan te nemen dat de pensioenuitvoerder niet prudent heeft belegd of op enige andere wijze tekort is geschoten. De klacht van de consument is dan ook ongegrond en zijn vordering moet worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 oktober 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2023, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl